

Az Esztergomi Bazilika felújítás alatti aktív tűzvédelme

Műemlékeink védelme mindig fontos szerepet játszott múltunk, identitásunk, kultúránk megőrzésében, éppen ezért az erre irányuló védelmi megoldásokat kiemelten kell kezelni. Jól mutatja a műemlékek pénzben nehezen kifejezhető plusz értékét a Notre-Dame 2019-es tüzesetének világméretű hatása. Az euromilliárdokban mérhető helyreállítási költségek hatására azóta nem csak a műemlékvédelemre irányul nagyobb figyelem, de az építkezések alatt történő tüzesetek problémakörére is.

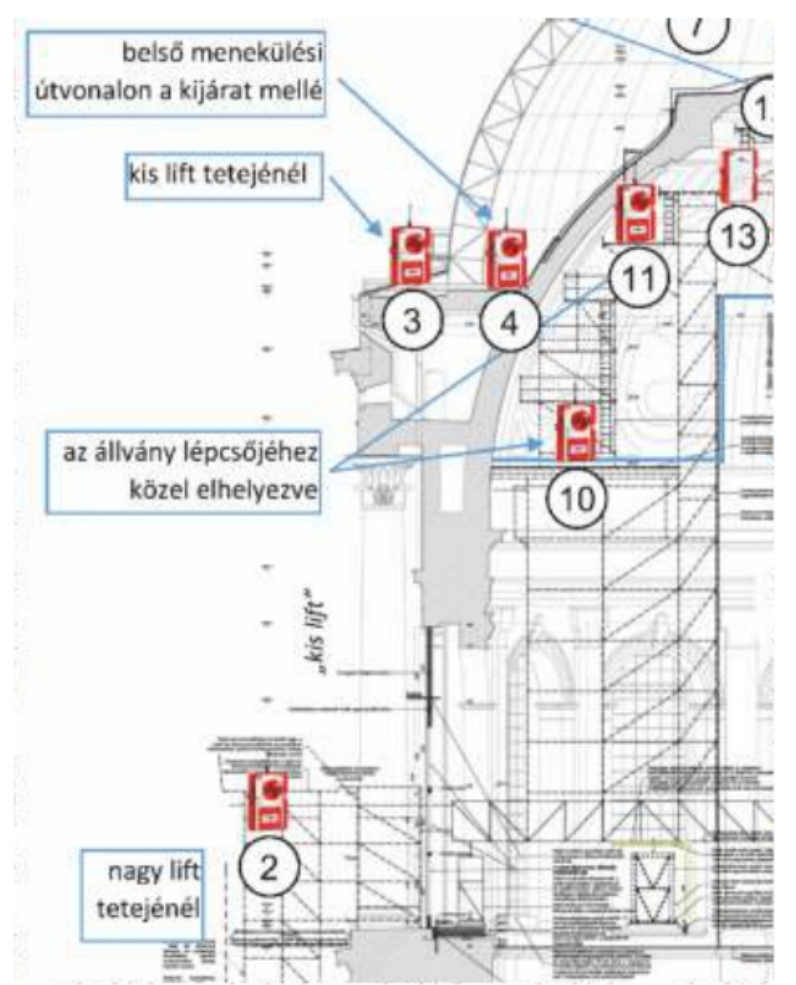
Azt gondolnánk, hogy a templomokban keletkező tüzesetek hazánkban nagyon ritkák, kisebb tüzesetek ma is minden évben előfordulnak. [1] A biztosítói gyakorlatban az általános vagyonbiztosítási szerződések legtöbbször nem terjednek ki az építkezések, felújítások alatt keletkező károokra, azt külön építés-szerelési biztosításban vagy záradék formájában kezelik. Ha erre nem figyelnek oda még a felújítás előtt, az építkezések alatt keletkező tűzkárok rendezése problémás lehet. A biztosítási piacra erős hatással van az elmúlt években jelentkező kárinfláció jelensége, aminek következtében ugyanannak a kárnak a helyreállítása többszörös költséget jelent a néhány évvel ezelőttihez képest [1]. Ráadásul kevesen szeretik elfogadni a tényt, hogy a biztosítottság magában nem garancia a károk teljes megtérülésére, hisz a biztosítók csak a biztosítási összegig állnak helyt, nem beszélve az eszmei veszteségekről. Mindezek után a hangsúly ma a biztosítások mellett áthelyeződik a tényleges védelmi megoldások fokozására, a kockázatok - nem csak papíron bizonyítható – valós csökkentésére. A MABISZ már 2018-ban kiadta „Ajánlás az építési területek tűz- és baleseti kockázatainak csökkentésére” címmel [2] a problémára tett javaslatát, amit a biztosítók a kárrendezés során szintén figyelembe tudnak venni.

Magyarország huszonnégy katedrálisának legnagyobbja, hazánk egyik kiemelkedő műemléke az esztergomi Nagyboldogasszony és Szent Adalbert Főszékesegyház, a Magyar Katolikus Egyház legfőbb és legnagyobb temploma, melynek alapkövét 1822-ben tették le. [3] Állagmegóvása 2016-ban vált halaszthatatlanná, ezért 2018 decemberében több mint 11 milliárd forint támogatásból elkezdődött a több ütemre bontott felújítás. Az I. ütem részeként kerül sor a felújítási folyamat legnagyobb volumenű munkájára, a kupola belső és külső restaurálására a Belvárosi Építő Kft.

kivitelezésében. A felújítás egyik nagy műszaki kihívását jelentette a megfelelő állványzat építése, hogy az építők munkások, restaurátorok mindenhol eljussanak. A munkákhoz egy kb. 130 tonnás speciális, egyedülálló acél rácsostartó állvány készült a Layher Kft. jóvoltából.

Esztergomi Bazilika rekonstrukció I. ütem építési területei

(High Security Kft.)

WES eszközhelyezési rajz részlet (High Security Kft.)

Az építető Esztergom-Budapest Főegyházmegye, a tervező Kima Studio, a lebonyolító Klima Projekt és a kivitelező Belvárosi Építő egyetértésével az felújítási munkák alatti átmeneti időre vezeték nélküli mobil tűzjelző- és evakuációs rendszer került telepítésre az építési területre a kivitelező igényeinek megfelelően.

Tűzvédelmi szempontból nagy kihívást jelentett, hogy az ott dolgozók egy esetleges tűz esetén minél előbb el tudják kezdeni az állványzat elhagyását, kapjanak egyértelmű és jól hallható tűzjelzést, illetve tudják jelezni, ha maguk észlelik a tüzet vagy más veszélyt. Ennek érdekében kézi jelzésadós hang-fény jelző egységeket helyeztünk el az építkezés fő pontjain, beleértve a két építési lift „állomásait” és az állványzat egyes szintjeit.

Automatikus érzékelők kerültek a belső és külső kupolatérbe, felerősítésükhöz készült speciális, állványzatra szerelhető és könnyen állítható tartókkal. A rendszer jelzéseit a templomkertben lévő építési konténerbe telepített, szintén mobil központi egység fogadja. Tűz vagy bármilyen más kiürítést igénylő esemény esetén az építkezés evakuálása azonnal megkezdhető az érzékelők jelzésére, az építkezés főbb pontjaira telepített kézi jelzésadók vagy az örbódé oldalára is telepített kézi jelzésadó be nyomására. Minél korábbi jelzést biztosítunk, a beavatkozás is annál hamarabb megkezdhető, a keletkező kár elkerülhető, vagy legalább mérsékelhető.

Mohai Ágota tűzvédelmi mérnök
Óbudai Egyetem Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar
High Security Kft. (www.wesfire.hu)

Források

- [1] Palkó István: Notre-Dame után: ki fizet, ha leég egy magyar katedrális? [portfolio.hu](https://www.portfolio.hu/bank/20190425/notre-dame-utan-ki-fizet-ha-leeg-egy-magyar-katedralis-322081) 2019.04.25.
[2] MABISZ: „Ajánlás az építési területek tűz- és baleseti kockázatainak csökkentésére”, 2018. (<https://mabisz.hu/karmegelozes-kockazatkzezes>)
[3] A Nagyboldogasszony és Szent Adalbert Főszékesegyház története (<https://www.bazilika-esztergom.hu/hu/toertenet>)